

בש"פ 4585/14 - משה צקבאשווילי, רועי מלול נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 4585/14

לפני: כבוד השופט נ' סולברג

המבקשים: 1. משה צקבאשווילי
2. רועי מלול

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו בעמ"י 49675-06-14 מיום 25.6.2014 שניתנה על-ידי השופט צ' גורפינקל

בשם המבקשים: עו"ד יוסי בוקר

החלטה

בקשת רשות לערור על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 25.6.2014 בעמ"י 49675-06-14 (השופט צ' גורפינקל), בגדרה התקבל ערר המשיבה על החלטת בית משפט השלום בתל אביב-יפו מיום 24.5.2014 במ"ת 13788-05-14 (השופט ש' אבינור), ונקבע כי המבקשים ישהו במעצר עד תום ההליכים המשפטיים נגדם.

1. המבקשים הואשמו בעבירות של קשירת קשר לעשות פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977; גידול, יצור והכנת סמים מסוכנים, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים); החזקה/שימוש בסמים שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 7(א) + 7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים והחזקת כלים להכנת סם שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 10 רישא לפקודת הסמים המסוכנים.

2. על-פי כתב האישום, בחודש נובמבר 2013 קשרו המבקשים קשר לשכור מבנה לצורך הקמת מעבדה לסמים מסוכנים. לשם מימוש התכנית, חתם המבקש 1 ביום 21.11.2013 על חוזה שכירות עם חברת "מרתון חיון בע"מ", לפיו ישכור אולם במבנה המצוי ברחוב המשביר 20 פינת הלהב 2/58 באזור התעשייה חולון, לתקופה של שנה, החל מיום

15.12.2013 ועד ליום 14.12.2014. המבקש 2 שימש כערב למבקש 1 בחוזה השכירות. בהמשך, ביום 1.12.2013 רכש המבקש 1 מכונית מסחרית מסוג פיג'ו, בין היתר לשם העברת סחורה ולצורך ניידותם של המבקשים אל המעבדה המיועדת וממנה.

3. ביום 15.12.2013 החלו המבקשים בהקמתה של מעבדה משוכללת לגידול סם מסוכן מסוג קנבוס, בתוך האולם, ובה שתילים רבים של קנבוס וציוד רב. במהלך הקמת המעבדה שיפצו המבקשים את האולם, כך שחולק לשלושה חדרים, באמצעות מחיצות גבס. במעבדה הותקן ציוד משוכלל ומתוחכם לצרכי דישון וגינן, מערכות אוורור, תאורה, השקיה וחשמל, הכל לשם הכנת סם מסוכן, צריכתו וגידולו. בנסיבות אלה גידלו המבקשים יחדיו בתוך האולם 435 שתילים של סם מסוכן מסוג קנבוס, מהם 362 שתילים קטנים שנמצאו בשניים מחדרי האולם, ו-73 שתילים גדולים שנמצאו בחדר השלישי, במשקל כולל של 17.86523 ק"ג נטו.

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המשיבה ביום 11.5.2014 בקשה להורות על מעצרם של המבקשים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. בנימוקי הבקשה נאמר כי קיימות די ראיות להוכחת אשמת המבקשים וכי "הכמויות הגדולות של השתילים שנתפסו במקום, הציוד המשוכלל וההשקעה הכספית הניכרת בתפעול המעבדה ובהקמתה, מלמדים כי מדובר בגידול בכמויות מסחריות לצורך הפצה ועשיית רווח" (פסקה 6). צוין כי המבקשים הם בעלי עבר פלילי, וכי קמה נגדם חזקת מסוכנות סטוטורית, שלא ניתן להפיגה בחלופת מעצר.

5. בהחלטה מיום 24.6.2014 ציין בית משפט השלום כי "נגד המשיבים הוגש כתב אישום שבו הואשמו כי קיבלו, בצוותא חדא, שתילים של סמים מסוכנים מסוג קנאבוס, במשקל כולל של למעלה מ-17 ק"ג נטו" ו"פשיטא כי בעבירות כגון דא קיימת עילת מעצר מכוח הדין". עם זאת, לאור תסקירי שירות המבחן בעניינם של המבקשים, אשר המליצו על שחרורם לחלופת מעצר, ולנוכח העובדה שעברם הפלילי של המבקשים - "הגם שאינו נקי אינו מכביד באופן מיוחד", הורה בית המשפט על שחרורם בערובה ובתנאים.

6. נגד החלטה זו הגישה המשיבה ערר לבית המשפט המחוזי. בהחלטת בית המשפט המחוזי מיום 25.6.2014 נאמר כי "בית משפט השלום התייחס בעיקר החלטתו להחזקת הסם במשקל של למעלה מ-17 ק"ג נטו...", אך "לא נתן את המשקל הראוי לנושא הפיכת המעבדה לעסק שוטף של ייצור סמים". לאור המסוכנות "הבולטת על פניה", ובהתחשב בעברו הפלילי של המבקש 2, הכולל הרשעה בעבירת סמים, לא ניתן, לדברי בית המשפט המחוזי, להשיג את תכלית המעצר בדרך של שחרור לחלופה. על כן הורה בית המשפט המחוזי על מעצרם של המבקשים עד תום ההליכים.

7. מכאן בקשת הרשות לערור. ב"כ המבקשים טען כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שהתערב בהחלטת בית משפט השלום. לדבריו, בית המשפט המחוזי לא נתן משקל מספק בהחלטתו לכך ש"השאלה הטעונה הכרעה אינה שאלת עונשם של העוררים, אלא, האם ניתן להשיג את מטרת המעצר בחלופות מתאימות" (פסקה 1 לבקשה), וכמו כן לא נתן די משקל להמלצתו החיובית של שירות המבחן ולעברם הפלילי הלא-מכביד של המבקשים. פיקוח ראוי, כך נטען, יקשה על ביצוע עבירות מהסוג הנדון, ומכאן שחלופת המעצר יכולה לאיין את המסוכנות. ב"כ המבקשים הוסיף וטען כי דברי בית המשפט המחוזי לפיהם הכמות שנמצאה "היא מקרית בלבד, שכן המעבדה מיועדת לגידול צמחי סמים שהכמויות בה משתנות מעת לעת" אינם אלא השערה חסרת סימוכין. שגיאה נוספת שיוחסה לבית המשפט המחוזי היא התייחסותו להרשעתו הקודמת של המבקש 2 בעבירת סמים, למרות שזו אינה אמורה להשפיע על גורלו של המבקש 1. לטענת ב"כ המבקשים, היה על בית המשפט המחוזי לבחון את הערבים שהתייצבו לדיון ואת טיבם. ב"כ המבקשים

הפנה להחלטות שונות העוסקות בעבירות מהסוג הנדון, אולם, כך נטען, למרות שהנסיבות שם חמורות יותר מהעניין דנן, שם שוחררו הנאשמים לחלופת מעצר. ב"כ המבקשים הדגיש כי "זהו הערר הראשון שאותו מגישים המבקשים, שכן את הערר הראשון על החלטת בימ"ש שלום הגישה המשיבה". נוכח זאת, הבקשה מעלה "סוגיה חדשנית משפטית עקרונית, והיא: האם ראוי שערכאה שנייה תבטל ותהפוך החלטת ערכאה ראשונה" (פסקה 1 לבקשה).

8. עיינתי בבקשה ובהחלטות בית משפט השלום ובית המשפט המחוזי, ולא מצאתי כי ישנה עילה מוצדקת לביורור עניינם של המבקשים לפני ערכאה שיפוטית שלישית, שכן לא עולה מהבקשה כל שאלה משפטית או ציבורית החורגת מעניינם הפרטי (ראו בש"פ 2786/11 ג'ריס נ' מדינת ישראל (17.4.2011)); בש"פ 7068/11 אילן בן שטרית נ' מדינת ישראל (6.7.2011); בש"פ 6767/11 אלמוג ברקת נ' מדינת ישראל (19.9.2011)). טענותיהם של המבקשים נוגעות בעיקרן לעוצמת המסוכנות ומידת האפקטיביות של חלופת מעצר, והן תחומות לנסיבותיו הקונקרטיים של עניין זה.

9. למעלה מן הנדרש אציין לגופו של עניין כי קביעותיו של בית המשפט המחוזי הן נכוחות, ולא ראיתי טעם להתערב בהן. בעניין דנן קמה עילת מעצר סטטוטורית לפי סעיף 21(א)(1)(ג)(3) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996. למעט חריגים, לא ניתן להפיג את המסוכנות הטבועה במבצעי עבירות אלה באמצעות חלופת מעצר, וזאת בשל המסוכנות הרבה לשלום הציבור הנשקפת מהם, וכן בשל כך שחלופת מעצר, על-פי רוב, אין בכוחה למנוע הישנותן של עבירות אלו (ראו למשל: בש"פ 5094/13 מחאמיד נ' מדינת ישראל (24.7.2013); בש"פ 8087/09 מדינת ישראל נ' מידברג (20.10.2009)). לא מצאתי כי המקרה שלפני נמנה על אותם החריגים, בייחוד נוכח עברם הפלילי של המבקשים. המבקש 2 ביצע לכאורה את המעשים המתוארים לאחר שהורשע בעבירה של החזקת סם לצריכה עצמית, ובזמן שתלויים ועומדים נגדו מאסר על-תנאי ופסילה על-תנאי. עברו הפלילי של המבקש 1 אמנם אינו בתחום הסמים, אך העובדה ששב והפר את החוק לאחר שהורשע בעבר בשתי עבירות הימורים, מעידה, על פני הדברים, על הזלזול מצדו כלפי החוק, ומלמדת כי קשה ליתן בו אמון. מסוכנותם של המבקשים ניכרת גם מכתב האישום, ממנו עולה כי הם פעלו בתחכום רב, עת שכרו אולם, רכשו רכב והשקיעו רבות בהפיכת האולם למעבדת סמים, תוך שימוש בציוד משוכלל, עד שהגיעו לכמות כה משמעותית של סם.

10. ב"כ המבקשים מבכר את עמדתו של בית משפט השלום, אך אין הצדקה להעדיפה. בית משפט השלום ציין כי על-פי כתב האישום, המבקשים "קיבלו, בצוותא חדא, שתילים של סמים מסוכנים מסוג קנאבוס, במשקל כולל של למעלה מ-17 ק"ג נטו. המשיבים מואשמים בקשירת קשר לבצע את הפשע הנ"ל, ואף שכירת מבנה לקניית רכב לצורך ביצוע העבירות" (ההדגשה אינה במקור - נ' ס'), ואולם, לאמיתו של דבר, כתב האישום מייחס למבקשים מעשים חמורים בהרבה מקבלת סמים מסוכנים או החזקתם. כפי שאמר בית המשפט המחוזי, "החומרה בתיק זה אינה בהכרח החזקת הסמים, אלא ארגון המעבדה לצורך ייצור הסמים. מדובר ב'שכירת אולם' והכשרתו למעבדה, תוך רכישת ציוד רב ורכישת רכב לצורך העברת החומרים ממקום למקום. העובדה שנתפסה כמות מסוימת של צמחים המשמשים לייצור סם היא מקרית בלבד, שכן המעבדה מיועדת לגידול צמחי סמים שהכמויות בה משתנות מעת לעת". בנסיבות אלה, אין מקום להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחוזי, גם לגופו של עניין.

11. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ו' בתמוז התשע"ד (4.7.2014).

שׁוֹפֵט
